

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

5. Терентьєва, Л. О. Методика підготовки та проведення дитячих свят у школі. Дніпро: Наукова книга, 2019. 205 с.
6. Ворожейкіна, О.М. 100 цікавих ідей для проведення шкільного свята. Харків: Вид. група «Основа», 2012. 222 с.
7. Горбов, А.С. Постановка видовищно-театралізованих заходів / Анатолій Горбов; упоряд. О. Колонькова. Київ: Шк. світ, 2010. 121 с.
8. Класному керівнику: колективні творчі справи / упоряд.: Л. Шелестова, Н. Чиренко. Київ: Шк. світ, 2010. 128 с.
9. Класному керівнику: творчі прийоми у виховній роботі / упоряд.: Л. Шелестова, Н. Чиренко. Київ: Шк. світ, 2010. 135 с.
10. Григор'єва, Л.І., Назаренко, Т.Г. Організація та проведення дитячих свят.- Київ: Шк. світ, 2010. – 128 с.
11. Бондаренко, Н.В. Як організувати дитяче свято. Київ: Шк. світ, 2012. 108с.
12. Електронний ресурс: dityvmisti.ua
13. Електронний ресурс: mh4u.in.ua
14. Електронний ресурс: dayandnignt.com.ua

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р*

**ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАНЬ З БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ
ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
СТУДЕНТІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

УДК 373.3.016:502.2

ОСИП МАРІЯ,

КЗВО «Луцький педагогічний коледж»

ОСИП ЮРІЙ,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Анотація. У статті розглядається значення теоретичних знань з біології та хімії для педагогічної практики студентів у початковій школі. Описано підходи до інтеграції природничих дисциплін у навчальний процес на рівні молодших класів.

Ключові слова: теоретичні знання, біологія, хімія, педагогічна практика, початкова школа.

Педагогічна практика студентів у початковій школі є важливим етапом їхньої професійної підготовки. Використання теоретичних знань з біології та хімії на цьому рівні освіти дозволяє закладати основи наукового світогляду молодших школярів [1, 2], розвивати в них інтерес до природничих наук та сприяти формуванню екологічної культури.

На рівні початкової школи біологія та хімія викладаються у межах інтегрованих курсів, таких як "Я досліджую світ" або "Природознавство"[3]. Викладання природничих дисциплін має спиратися на

вікові особливості учнів, використання наочності, експериментів і практичних завдань. Теоретичні знання, отримані студентами у вузі, допомагають їм ефективно пояснювати природні явища та процеси, пристосовуючи складні наукові поняття до рівня розуміння дітей.

Знання основ біології та хімії дозволяють студенту-вчителю створювати уроки, які знайомлять учнів із живою природою, її різноманітністю та взаємозв'язками, пояснюють елементарні хімічні явища, такі як змішування речовин, зміна стану речовини чи колообіг води, інтегрують теми про

здоровий спосіб життя та екологічну безпеку.

Поєднання біології, хімії, математики та інших предметів дозволяє студентам-вчителям створювати цілісну картину світу для молодших школярів. Наприклад при вивченні теми "Вода" діти дізнаються про її фізичні властивості (хімія), колообіг у природі (біологія) та застосовують математичні навички під час вимірювань і підрахунків. [4]

Завдяки теоретичним знанням студенти можуть проводити цікаві експерименти та пояснювати їх результати. Це і спостереження за проростанням насіння, прості хімічні реакції (наприклад, розчинення солі у воді), демонстрація взаємозв'язку організмів у природі.

Студенти-вчителі, спираючись на свої знання, можуть організовувати прості експерименти, які демонструють дітям природні явища: вивчення частин рослини, спостереження за життєвим циклом метелика, визначення умов проростання насіння, демонстрація розчинності речовин, утворення сумішей, змін агрегатного стану речовин.

Студенти можуть застосовувати 3D-моделі для пояснення структури клітини чи складу речовин. Інтерактивні завдання, наприклад, створення

"Екосистемного ланцюга" з використанням природних об'єктів.

Теоретичні знання дозволяють студентам-вчителям організовувати проєкти, які стимулюють пізнавальну активність учнів: Чому рослини ростуть?" – вивчення умов для росту рослин через проведення експериментів. "Чиста вода – запорука здоров'я" – аналіз води з різних джерел, демонстрація фільтрації.

Під час педагогічної практики студенти можуть поєднувати біологію та хімію з технікою та інженерією для створення моделей природних явищ (вулканів, екосистем) або виготовлення мініатюрних очисних споруд для води.

Висновок

Педагогічна практика студентів у початковій школі є чудовою нагодою для застосування теоретичних знань із біології та хімії. Вона дозволяє майбутнім вчителям сформувати в учнів інтерес до природничих наук, розвинути їхню пізнавальну активність і сприяти формуванню екологічно свідомої особистості. [5, 6] Використання інтегрованого підходу, наочності та експериментальної діяльності допомагає зробити навчальний процес цікавим і змістовним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Воробей, С. М. Розвиток STEM-освіти в умовах реформування початкової школи. *Молодий вчений*. 2020. № 4(80). С. 45–48. DOI: 10.32839/2304-5809/2020-80-4-10.
2. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> (дата звернення: 19.11.2024).
3. Зарубіна, С. І. Інтеграція біологічних та хімічних знань у початковій школі в контексті нових освітніх стандартів. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2021. № 5(86). С. 15–19.
4. Колесник, О. В. Використання цифрових інструментів для викладання природничих дисциплін у початковій школі. *Інформаційні технології в освіті*. 2022. № 50. С. 124–128. DOI: 10.14308/ite000832.

5. Кузьменко, І. В. STEM-освіта у викладанні природничих наук: методичні аспекти. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького. Серія: Педагогіка*. 2020. Т. 2, № 1. С. 98–105. DOI: 10.33839/2226-3055-2020-2-1-98-105.

6. Мартинюк, О. І. Ефективність інтегрованого підходу у викладанні природознавства в початковій школі. *Педагогічна наука і освіта*. 2021. № 3(103). С. 101–104.

7. Шульга, М. С. Використання експериментів у навчанні природничих дисциплін у початковій школі. *Початкова школа*. 2019. № 11. С. 12–15.

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р*

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

УДК 378.093.2011.3-051:306-047.22

**ПУШКАР НАДІЯ,
ЧЕМЕРИС ІРИНА,**

КЗВО «Луцький педагогічний коледж»

Анотація. У статті розглядається проблема формування соціальних компетентностей у студентів педагогічного коледжу як необхідної складової професійної підготовки. Зазначено, що сучасний педагог повинен мати не лише глибокі предметні знання, а й високий рівень соціальних навичок для успішної взаємодії з учнями, колегами, батьками.

Ключові слова: компетентність, соціальна компетентність, студент.

Постановка проблеми. Ми живемо в глобалізованому світі ХХІ століття. Кожна людина має бути всебічно розвиненою, здатною реалізувати свої плани як високоефективний фахівець в певній галузі. На зміну старшому прийшло молоде покоління, яке відрізняється від нього, бо живе в епоху інформаційних технологій, викликів сучасності, тісних планетарних взаємозв'язків. Освіта стає важливим чинником, який забезпечує соціальну потребу в кадрах, розвиває інститути громадянського суспільства. Важливим є набуття молоддю, яка творить і творитиме майбутнє країни, соціальної компетентності. Особливо це стосується здобувачів педагогічної освіти, оскільки вони готуватимуть дітей до майбутнього життя, сприятимуть їх соціалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Соціальний аспект сучасного студента досліджували вітчизняні вчені (В. Андрущенко, А. Вишняк, М. Карпенко, Н. Крохмаль, Т. Мартинюк, Н. Овчаренко, О. Язловецька, А. Ярошенко), зарубіжні дослідники (Р. Арон, П. Екклс, К. Мангейм, К. Поппер) та інші.

Мета статті. В концепції «Нова українська школа» звернено увагу на формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти, серед яких соціальна компетентність [2]. Державний стандарт орієнтує вчителя на урахування компетентнісного підходу до освіти учнів. Наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225 затверджено професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», який визначає компетентності